

Republica Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

HOTĂRÂRE

**cu privire la confirmarea rezultatelor alegerilor parlamentare
din 24 februarie 2019 și la validarea mandatelor deputaților aleși**

(Sesizarea nr. 48e/2019)

CHIȘINĂU

9 martie 2019

HOTĂRÂRE CU PRIVIRE LA CONFIRMAREA REZULTATELOR
ALEGERILOR PARLAMENTARE ȘI LA VALIDAREA MANDATELOR DEPUTAȚILOR ALEȘI

În numele Republicii Moldova,
Curtea Constituțională, judecând în componența:

dlui Mihai POALELUNGI, *președinte*,
dnei Raisa APOLSCHII,
dlui Aurel BĂIEȘU,
dlui Corneliu GURIN,
dlui Artur REȘETNICOV,
dlui Veaceslav ZAPOROJAN, *judecători*,
cu participarea dlui Marcel Lupu, *grefier*,

Având în vedere sesizarea depusă pe 4 martie 2019
și înregistrată pe aceeași dată,
Examinând sesizarea menționată în ședință plenară publică,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând în camera de consiliu,

Pronunță următoarea hotărâre:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află sesizarea Comisiei Electorale Centrale referitoare la confirmarea rezultatelor alegerilor parlamentare din 24 februarie 2019 și validarea mandatelor deputaților aleși, depusă la Curtea Constituțională pe 4 martie 2019, în baza articolelor 62, 69 alin. (1) și 135 alin. (1) lit. e) din Constituție, 65 alin. (4) și 100 alin. (1) din Codul electoral, 4 alin. (1) lit. e) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, 4 alin. (1) lit. e) și 38 alin. (3) din Codul jurisdicției constituționale.

2. De asemenea, Comisia Electorală Centrală i-a trimis Curții Constituționale contestația dlui Iurie Urzică, candidat electoral în circumscripția uninominală nr. 4, care a solicitat renumărarea voturilor în toate birourile electorale ale secțiilor de votare din această circumscripție.

3. Pe 9 martie 2019, Blocul electoral „ACUM Platforma DA și PAS” a depus la Curtea Constituțională o cerere prin care a solicitat anularea rezultatelor alegerilor în circumscripțiile uninominale nr. 4 (or. Râșcani), nr. 17 (or. Nisporeni), nr. 18 (mun. Orhei), nr. 47 (orașele Camenca, Râbnița, Dubăsari și Grigoriopol) și nr. 48 (or. Slobozia, municipiile Tiraspol și Bender). Prin această cerere, Blocul electoral „ACUM Platforma DA și PAS” a criticat și modul de repartizare a mandatelor pe circumscripția națională.

4. În ședința publică a Curții, sesizarea a fost susținută de către dna Alina Russu, președintele Comisiei Electorale Centrale. De asemenea, au participat dl Ion Groza, candidat independent, și reprezentanții concurenților electorali: Maxim Lebedinschi – Partidul Socialiștilor din Republica Moldova; Sergiu Litvinenco – Blocul electoral „ACUM Platforma DA și

HOTĂRÂRE CU PRIVIRE LA CONFIRMAREA REZULTATELOR
ALEGERILOR PARLAMENTARE ȘI LA VALIDAREA MANDATELOR DEPUTAȚILOR ALEȘI

PAS”; Serghei Sîrbu – Partidul Democrat din Moldova și Vladimir Fiodorov – Partidul politic „Șor”.

5. Reprezentantul Partidului Democrat din Moldova, dl Serghei Sîrbu, i-a solicitat Curții ca, în eventualitatea confirmării rezultatelor alegerilor, să aibă în vedere doar legislaturile care s-au succedat după declararea independenței Republicii Moldova. Potrivit acestuia, ar trebui confirmate rezultatele alegerilor Parlamentului de legislatura a X-a și nu de legislatura a a XXI-a.

ÎN FAPT

6. Pe 1 decembrie 2018 a expirat mandatul Parlamentului ales pe 30 noiembrie 2014. Astfel, în conformitate cu articolul 83 alin. (2) din Codul electoral, Parlamentul Republicii Moldova a stabilit, prin Hotărârea nr. 197 din 27 iulie 2018, data desfășurării alegerilor parlamentare (*i.e.* 24 februarie 2019).

7. Deși în Hotărârea Parlamentului nr. 197 din 27 iulie 2018 cu privire la stabilirea datei alegerilor parlamentare s-a menționat că a expirat mandatul Parlamentului de legislatura a XX-a, Curtea reține argumentele reprezentantului Partidului Democrat din Moldova, potrivit cărora de la alegerea primului Parlament al statului Republica Moldova, care a funcționat în perioada anilor 1990-1994, și până la expirarea mandatului ultimului Parlament, care a fost ales pe 30 noiembrie 2014, în Republica Moldova au succedat doar nouă legislaturi. Astfel, Curtea va avea în vedere doar legislaturile statului suveran și independent Republica Moldova.

8. Pe 24 februarie 2019, în Republica Moldova au avut loc alegerile parlamentare în baza unui sistem de vot mixt (proporțional și majoritar), într-o circumscripție națională și în 51 de circumscripții uninominale.

LEGISLAȚIA PERTINENTĂ

9. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 2

Suveranitatea și puterea de stat

„(1) Suveranitatea națională aparține poporului Republicii Moldova, care o exercită în mod direct și prin organele sale reprezentative, în formele stabilite de Constituție.

[...]”

Articolul 38

Dreptul de vot și dreptul de a fi ales

„(1) Voința poporului constituie baza puterii de stat. Această voință se exprimă prin alegeri libere, care au loc în mod periodic prin sufragiu universal, egal, direct, secret și liber exprimat.

HOTĂRÂRE CU PRIVIRE LA CONFIRMAREA REZULTATELOR
ALEGERILOR PARLAMENTARE ȘI LA VALIDAREA MANDATELOR DEPUTAȚILOR ALEȘI

(2) Cetățenii Republicii Moldova au drept de vot de la vârsta de 18 ani, împliniți până în ziua alegerilor inclusiv, excepție făcând cei puși sub interdicție în modul stabilit de lege.

(3) Dreptul de a fi aleși le este garantat cetățenilor Republicii Moldova cu drept de vot, în condițiile legii.”

Articolul 60

Parlamentul, organ reprezentativ suprem și legislativ

„(1) Parlamentul este organul reprezentativ suprem al poporului Republicii Moldova și unica autoritate legislativă a statului.

(2) Parlamentul este compus din 101 deputați.”

Articolul 61

Alegerea Parlamentului

„(1) Parlamentul este ales prin vot universal, egal, direct, secret și liber exprimat.

(2) Modul de organizare și de desfășurare a alegerilor este stabilit prin lege organică.

(3) Alegerile deputaților în Parlament se desfășoară în cel mult 3 luni de la expirarea mandatului sau de la dizolvarea Parlamentului precedent.”

Articolul 62

Validarea mandatului de deputat

„Curtea constituțională, la propunerea Comisiei Electorale Centrale, hotărăște validarea mandatului de deputat sau nevalidarea lui în cazul încălcării legislației electorale.”

Articolul 69

Mandatul deputaților

„(1) Deputații intră în exercițiul mandatului sub condiția validării.

[...].”

Articolul 135

Atribuțiile [Curții Constituționale]

„(1) Curtea Constituțională:

[...]

e) confirmă rezultatele alegerii Parlamentului și a Președintelui Republicii Moldova;

[...].”

10. Prevederile relevante ale Codului electoral, adoptat prin Legea nr. 1381 din 21 noiembrie 1997, sunt următoarele:

Articolul 65

Totalizarea rezultatelor alegerilor de către Comisia Electorală Centrală

HOTĂRÂRE CU PRIVIRE LA CONFIRMAREA REZULTATELOR
ALEGERILOR PARLAMENTARE ȘI LA VALIDAREA MANDATELOR DEPUTAȚILOR ALEȘI

„(1) În cazul efectuării alegerilor parlamentare, prezidențiale, locale generale și a referendumului republican, în baza actelor prezentate de către consiliile electorale de circumscripție, Comisia Electorală Centrală întocmește, în termen de 5 zile, un proces-verbal care conține:

- a) numărul de alegători incluși în listele electorale;
- b) numărul de alegători incluși în listele suplimentare;
- c) numărul de alegători care au primit buletine de vot;
- d) numărul de alegători care au participat la votare;
- e) cifra ce reflectă diferența dintre numărul buletinelor de vot primite de alegători și numărul alegătorilor care au participat la votare;
- f) numărul buletinelor de vot declarate nevalabile;
- g) numărul de voturi valabil exprimate pentru fiecare concurent electoral (pentru fiecare opțiune privind întrebările supuse referendumului republican);
- h) numărul total de voturi valabil exprimate;
- i) numărul buletinelor de vot tipărite.

(2) În cazul alegerilor parlamentare în circumscripția națională, al alegerilor prezidențiale și referendumurilor republicane, Comisia Electorală Centrală consemnează rezultatele totalizării voturilor pe țară în ansamblu într-un proces-verbal, care este semnat de membrii Comisiei, și întocmește un raport cu privire la rezultatele alegerilor. În cazul alegerilor parlamentare în circumscripții uninominale, Comisia Electorală Centrală consemnează rezultatele totalizării voturilor pe fiecare circumscripție uninominală în baza proceselor-verbale de totalizare ale consiliilor electorale de circumscripție respective. Copiile proceselor-verbale cu privire la totalizarea rezultatelor alegerilor se înmânează reprezentanților concurenților electorali și observatorilor, la solicitarea acestora.

(3) În cazul dezacordului cu rezultatele preliminare ale votării, până la confirmarea rezultatelor de către instanțele abilitate, concurenții electorali pot solicita acestor instanțe să dispună renumărarea voturilor. Renumărarea poate fi dispusă de instanța abilitată cu confirmarea rezultatelor alegerilor pentru motive întemeiate ce afectează rezultatele votării și distribuirea mandatelor și va avea loc în cel mult 7 zile calendaristice de la data adoptării hotărârii privind renumărarea voturilor. Renumărarea se efectuează de către aceleași organe electorale, substituindu-se organele electorale vinovate de fraudă, procedura generală a renumărării fiind aprobată prin hotărâre a Comisiei Electorale Centrale.

(4) Actele menționate la alin.(2) vor fi prezentate Curții Constituționale, în cazul alegerilor Parlamentului și pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova, pentru confirmarea rezultatelor alegerilor și validarea mandatelor deputaților și a mandatului de Președinte al Republicii Moldova.”

Articolul 95

Stabilirea pragului de reprezentare pentru alegerile în circumscripția națională

„(1) După primirea, din toate circumscripțiile electorale, a proceselor-verbale ale consiliilor electorale de circumscripție în care sunt indicate rezultatele numărării voturilor, Comisia Electorală Centrală totalizează numărul de voturi valabil

HOTĂRÂRE CU PRIVIRE LA CONFIRMAREA REZULTATELOR
ALEGERILOR PARLAMENTARE ȘI LA VALIDAREA MANDATELOR DEPUTAȚILOR ALEȘI

exprimate, obținut de fiecare partid, de altă organizație social-politică, de fiecare bloc electoral, pentru a stabili dacă aceștia au atins pragul minim de reprezentare.

(2) Pragul minim de reprezentare îl constituie următoarele proporții din voturile valabil exprimate în ansamblu pe țară:

- a) pentru un partid, o organizație social-politică – 6 la sută;
- b) pentru un bloc electoral – 8 la sută.

(3) Partidele, alte organizații social-politice, blocurile electorale care au întrunit un număr mai mic de voturi decât cel specificat la alin.(2) se exclud, prin hotărâre a Comisiei Electorale Centrale, din procesul de atribuire a mandatelor.”

Articolul 96

Numărarea mandatelor obținute de concurentul electoral în circumscripția națională

„(1) Mandatele de deputat în Parlament se distribuie numai concurenților electorali care au obținut minimul necesar de voturi pentru trecerea pragului de reprezentare stabilit la art.95.

(2) Numărul total de voturi valabil exprimate în alegerile parlamentare respective se împarte la numărul de mandate de deputat pentru circumscripția națională, obținându-se astfel coeficientul electoral respectiv.

(3) Numărul de voturi valabil exprimate obținut de fiecare partid, de altă organizație social-politică sau de fiecare bloc electoral care a trecut pragul de reprezentare stabilit la art.95 se împarte la coeficientul electoral, obținându-se astfel numărul de mandate de deputat ce revine fiecărui concurent electoral. Numerele după fracție mai mari de 5 se rotunjesc în partea crescândă, iar cele de 5 și mai mici se rotunjesc în partea descrescândă.

(4) Numărul mandatelor de deputat rămase nedistribuite se repartizează succesiv, câte unul fiecărui partid, altei organizații social-politice, fiecărui bloc electoral, începând cu concurentul electoral care a obținut cel mai mare număr de mandate, în ordine descrescândă.”

Articolul 98

Atribuirea mandatelor obținute în circumscripția națională

„(1) Mandatele se atribuie candidaților din listele concurenților electorali de către Comisia Electorală Centrală în ordinea înregistrării lor în liste.

(2) Candidații incluși în listele concurenților electorali care au trecut pragul de reprezentare stabilit la art. 95, dar nu au fost aleși sunt declarați supleanți. Candidatul supleant este declarat ales de către Curtea Constituțională, la solicitarea Comisiei Electorale Centrale, dacă, din anumite motive, un mandat de deputat aparținând partidului, altei organizații social-politice sau blocului electoral pe care îl reprezintă devine vacant. Candidatul supleant poate refuza mandatul de deputat, depunând o declarație în scris la Comisia Electorală Centrală.

(3) Dacă un partid, o altă organizație social-politică sau un bloc electoral obține un număr de mandate mai mare decât numărul candidaților incluși în listă, acestui partid, acestei organizații social-politice sau acestui bloc electoral i se distribuie numărul de mandate egal cu numărul de candidați din listă.

HOTĂRÂRE CU PRIVIRE LA CONFIRMAREA REZULTATELOR
ALEGERILOR PARLAMENTARE ȘI LA VALIDAREA MANDATELOR DEPUTAȚILOR ALEȘI

(4) Mandatele de deputat rămase se redistribuie celorlalte partide, organizații social-politice sau blocuri electorale în modul stabilit la art.96 alin.(4). La fel se va proceda în caz de vacanță ulterioară a mandatelor, dacă concurentul electoral nu are candidați supleanți.”

Articolul 99

Atribuirea mandatelor obținute în circumscripția uninominală

„(1) După primirea din toate secțiile de votare dintr-o circumscripție uninominală a proceselor-verbale ale birourilor electorale ale secțiilor de votare, în care sunt indicate rezultatele numărării voturilor, consiliul electoral de circumscripție totalizează numărul de voturi valabil exprimate, obținut de fiecare candidat, pentru a stabili cine a fost ales.

(2) Comisia Electorală Centrală atribuie mandatele candidaților aleși în circumscripții uninominale.

(3) Dacă candidatul ales în circumscripția uninominală a fost ales și pe lista de partid în circumscripția națională, se consideră că a fost ales doar în circumscripția uninominală și nu va fi luat în calcul la atribuirea mandatelor în baza listei de partid.”

Articolul 100

Confirmarea rezultatelor alegerilor și validarea mandatelor de către Curtea Constituțională

„(1) Comisia Electorală Centrală, în termen de 24 de ore după totalizarea rezultatelor alegerilor, prezintă Curții Constituționale actele menționate la art. 65 și listele deputaților aleși.

(2) În termen de 5 zile după primirea actelor de la Comisia Electorală Centrală, dar nu mai devreme de soluționarea definitivă de către instanțele de judecată a contestațiilor depuse conform procedurilor stabilite de legislație, Curtea Constituțională confirmă sau infirmă, printr-un aviz, legalitatea alegerilor. Concomitent, Curtea Constituțională validează mandatele deputaților aleși și confirmă listele candidaților supleanți.

(3) Curtea Constituțională infirmă rezultatele alegerilor și în cazul în care, după desfășurarea alegerilor parțiale, nu a fost ales numărul de cel puțin 2/3 de mandate de deputat.”

Articolul 101

Atestarea rezultatelor alegerilor de către Comisia Electorală Centrală

„(1) Procesul-verbal cu privire la rezultatele alegerilor, însoțit de avizul Curții Constituționale prin care se confirmă legalitatea alegerilor, și hotărârea privind validarea a cel puțin 2/3 din numărul de mandate de deputat se transmit de Curtea Constituțională Parlamentului în termen de 2 zile de la adoptare. Copiile actelor menționate și listele candidaților supleanți confirmate se transmit și Comisiei Electorale Centrale.

(2) În cazul în care Curtea Constituțională confirmă legalitatea alegerilor în cel puțin 2/3 din circumscripțiile uninominale, Comisia Electorală Centrală eliberează legitimații deputaților aleși.

HOTĂRÂRE CU PRIVIRE LA CONFIRMAREA REZULTATELOR
ALEGERILOR PARLAMENTARE ȘI LA VALIDAREA MANDATELOR DEPUTAȚILOR ALEȘI

(3) Comisia Electorală Centrală dispune publicarea rezultatelor finale ale alegerilor în termen de 24 de ore de la primirea actelor de la Curtea Constituțională.”

Articolul 102
Alegeri nule

„Dacă Curtea Constituțională stabilește că, în procesul electoral, în ziua alegerilor și/sau la numărarea voturilor, au fost comise încălcări ale prezentului cod care au influențat rezultatele votării și atribuirea mandatelor, alegerile în circumscripțiile respective sunt declarate nule.”

Articolul 104
Votarea repetată

„(1) Dacă alegerile au fost declarate nule, Comisia Electorală Centrală organizează, în termen de 2 săptămâni, alegeri repetate în circumscripțiile respective.

(2) Alegerile repetate se organizează în baza acelorași liste electorale, cu aceleași organe electorale și cu participarea acelorași candidați.

(3) Concurenții electorali vinovați de încălcări ale prevederilor prezentului cod se sancționează sau se exclud din buletinele de vot în baza unei hotărâri judecătorești definitive, iar consiliile și birourile electorale care au comis asemenea încălcări se înlocuiesc.”

Articolul 156
Restricțiile privind desfășurarea referendumului republican

„[...]”

(2) Referendumul republican nu poate avea loc, de asemenea, cu 60 de zile înainte și cu 60 de zile după ziua desfășurării alegerilor parlamentare, prezidențiale și locale generale, **decât dacă se desfășoară în aceeași zi**. În aceeași zi nu pot avea loc două referendumuri republicane.”

11. Prevederile relevante ale Legii nr. 317 din 13 decembrie 1994 cu privire la Curtea Constituțională sunt următoarele:

Articolul 4
Atribuțiile

„(1) Curtea Constituțională:

[...]”

e) **confirmă rezultatele alegerii Parlamentului și [...] validează mandatele deputaților**

[...]”

HOTĂRÂRE CU PRIVIRE LA CONFIRMAREA REZULTATELOR
ALEGERILOR PARLAMENTARE ȘI LA VALIDAREA MANDATELOR DEPUTAȚILOR ALEȘI

ÎN DREPT

12. Din conținutul sesizării, Curtea observă că aceasta vizează confirmarea rezultatelor alegerilor parlamentare din 24 februarie 2019 și validarea mandatelor deputaților aleși.

A. Competența Curții Constituționale

13. Potrivit articolelor 135 alin. (1) lit. e) din Constituție, 4 alin. (1) lit. e) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, 4 alin. (1) lit. e) și 38 alin. (3) din Codul jurisdicției constituționale, confirmarea rezultatelor alegerilor parlamentare și validarea mandatelor deputaților aleși ține de competența Curții Constituționale.

14. Curtea reține că, potrivit articolului 65 alin. (2) din Codul electoral, în cazul alegerilor parlamentare pentru circumscripția națională, Comisia Electorală Centrală consemnează rezultatele votului pe țară într-un proces-verbal care este semnat de membrii Comisiei și elaborează, în acest sens, un raport. În cazul alegerilor parlamentare desfășurate în circumscripțiile uninominale, Comisia Electorală Centrală consemnează rezultatele votului pentru fiecare circumscripție uninominală în baza proceselor-verbale de totalizare ale consiliilor electorale de circumscripție respective.

15. În baza articolelor 65 alin. (4) și 100 alin. (1) din Cod, Comisia Electorală Centrală îi prezintă Curții Constituționale, în termen de 24 de ore de la totalizarea rezultatelor alegerilor, actele menționate și listele deputaților aleși, în vederea confirmării rezultatelor alegerilor și a validării mandatelor deputaților aleși.

16. În continuare, articolul 100 alin. (2) din Codul electoral stabilește că în termen de 5 zile după primirea actelor de la Comisia Electorală Centrală, dar nu mai devreme de soluționarea definitivă de către instanțele de judecată a contestațiilor depuse conform procedurilor stabilite de legislație, Curtea Constituțională confirmă sau infirmă legalitatea alegerilor. În mod concomitent, Curtea Constituțională validează mandatele deputaților aleși și confirmă listele candidaților supleanți.

17. De asemenea, potrivit articolului 65 alin. (3) din Codul electoral, în cazul în care nu sunt de acord cu rezultatele preliminare ale votării, până la confirmarea rezultatelor de către instanțele abilitate, concurenții electorali le pot solicita acestor instanțe să dispună renumărarea voturilor. Renumărarea poate fi dispusă de către instanța abilitată cu confirmarea rezultatelor alegerilor (în acest caz Curtea Constituțională) din motive întemeiate care influențează rezultatele votării și distribuirea mandatelor. Renumărarea va avea loc în cel mult 7 zile calendaristice de la data adoptării hotărârii privind renumărarea voturilor. Renumărarea se efectuează de către aceleași organe electorale, substituindu-se organele electorale vinovate de fraudă, procedura generală a renumărării fiind aprobată prin hotărâre a Comisiei Electorale Centrale.

HOTĂRÂRE CU PRIVIRE LA CONFIRMAREA REZULTATELOR
ALEGERILOR PARLAMENTARE ȘI LA VALIDAREA MANDATELOR DEPUTAȚILOR ALEȘI

18. Curtea menționează că hotărârile judecătorești definitive cu privire la constatarea legalității actelor și a acțiunilor/inacțiunilor organelor electorale sau a acțiunilor concurenților electorali dispun de autoritate de lucru judecat. Astfel, Curtea nu poate decât să manifeste deferență față de considerentele acestor hotărâri judecătorești. Ea nu este competentă să se pronunțe în privința pertinentei și concludenței probelor administrate în procesele judiciare care au avut ca obiect examinarea legalității actelor și a acțiunilor organelor electorale sau a acțiunilor concurenților electorali.

19. Articolul 135 alin. (1) lit. e) din Constituție și articolul 102 din Codul electoral îi conferă Curții Constituționale competența anulării alegerilor într-o anumită circumscripție doar în cazurile în care în procesul electoral, în ziua alegerilor și/sau la numărarea voturilor au fost comise încălcări care au influențat rezultatele votării și atribuirea mandatelor. Sub acest aspect, Curtea a menționat, în jurisprudența sa, că în timpul unei campanii electorale pot avea loc anumite încălcări, dar valabilitatea alegerilor depinde de amploarea neregulilor, constatate de către autoritățile statului. În acest context, Curtea a reținut că: (1) anularea alegerilor poate să intervină numai în cazul în care votarea și constatarea rezultatelor au avut loc prin fraudă; (2) nu orice fraudă din procesul electoral este echivalentă cu fraudarea alegerilor, ci numai fraudă care este de natură să influențeze rezultatele alegerilor; (3) cererea de anulare a alegerilor trebuie motivată și însoțită de dovezile pe care se bazează (HCC nr. 29 din 9 decembrie 2014, §§ 72-73). Sub acest aspect, și Curtea Europeană a Drepturilor Omului a menționat într-un caz relevant că, pentru a anula rezultatele alegerilor într-o circumscripție electorală, Curtea Constituțională trebuie să stabilească dacă presupusele încălcări au existat în realitate și, în eventualitatea unui răspuns afirmativ, dacă acestea au fost suficient de grave pentru a influența rezultatele alegerilor în măsura în care să facă imposibilă stabilirea opiniei electoratului în această circumscripție (*Kerimli și Alibeyli v. Azerbaidjan*, 10 ianuarie 2012, § 38).

20. Astfel, Curtea constată că, în conformitate cu prevederile constituționale și legale menționate, ea este competentă să examineze respectarea procedurii de organizare și de desfășurare a alegerilor din data de 24 februarie 2019, să confirme sau să infirme rezultatele acestora atât în circumscripția națională, cât și în circumscripțiile uninominale, precum și să valideze mandatele deputaților aleși. De asemenea, Curtea are competența să dispună renumărarea voturilor într-o anumită circumscripție, dacă constată că există motive întemeiate care influențează rezultatele votării și distribuția mandatelor.

21. Prin urmare, având în vedere materialele prezentate de către Comisia Electorală Centrală, hotărârile definitive ale instanțelor judecătorești și cererile depuse la Curtea Constituțională, Curtea va examina dacă alegerile parlamentare din 24 februarie 2019 s-au desfășurat în conformitate cu prevederile constituționale și va evalua dacă încălcările invocate au influențat rezultatul final al acestora.

HOTĂRÂRE CU PRIVIRE LA CONFIRMAREA REZULTATELOR
ALEGERILOR PARLAMENTARE ȘI LA VALIDAREA MANDATELOR DEPUTAȚILOR ALEȘI

**B. CONFIRMAREA LEGALITĂȚII ALEGERILOR PENTRU CIRCUMSCRIȚIA
NAȚIONALĂ ȘI VALIDAREA MANDATELOR DEPUTAȚILOR ALEȘI**

1. Rezultatele prezentate de către Comisia Electorală Centrală

22. Prin Hotărârea nr. 2420 din 3 martie 2019, Comisia Electorală Centrală a aprobat raportul cu privire la rezultatele alegerilor parlamentare din 24 februarie 2019. De asemenea, prin Hotărârea nr. 2414 din 3 martie 2019, Comisia Electorală Centrală a aprobat procesul-verbal cu privire la totalizarea rezultatelor alegerilor Parlamentului Republicii Moldova în circumscripția națională și în circumscripțiile uninominale din 24 februarie 2019.

23. Ca urmare a totalizării voturilor în circumscripția națională, Comisia Electorală Centrală a constatat că patru concurenți electorali au trecut de pragul electoral (*i.e.* 6% pentru partide, 8% pentru blocuri electorale): Partidul politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova”; Blocul electoral „ACUM Platforma DA și PAS”; Partidul Democrat din Moldova și Partidul politic „Șor”.

24. Prin Hotărârea nr. 2416 din 3 martie 2019, Comisia Electorală Centrală a stabilit numărul de mandate repartizate partidelor politice care au trecut de pragul minim de reprezentare, în funcție de numărul voturilor obținute în circumscripția națională: Partidul politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova” – 18 mandate; Blocul electoral „ACUM Platforma DA și PAS” – 14 mandate; Partidul Democrat din Moldova – 13 mandate și Partidul politic „Șor” – 5 mandate.

25. În acest sens, Comisia Electorală Centrală i-a prezentat Curții Constituționale lista deputaților aleși în circumscripția națională, în vederea validării mandatelor acestora.

2. Pretinsele încălcări invocate de către concurenții electorali

26. Curtea menționează că niciun concurent electoral nu i-a solicitat să anuleze rezultatele alegerilor în circumscripția națională. Totuși, în ședința publică a Curții, reprezentantul Blocul electoral „ACUM Platforma DA și PAS” a invocat faptul că întreg procesul electoral ar fi fost viciat prin restricționarea dreptului cetățenilor Republicii Moldova de a vota cu pașaportul expirat sau cu buletinul de identitate în afara Republicii Moldova.

27. De asemenea, Blocul electoral „ACUM Platforma DA și PAS” a criticat modul de repartizare a mandatelor pe circumscripția națională. În motivarea acestei solicitări s-a menționat că, potrivit articolului 96 alin. (4) din Codul electoral, numărul mandatelor de deputat rămase nedistribuite se repartizează succesiv, câte unul fiecărui partid, altei organizații social-politice, fiecărui bloc electoral, începând cu concurentul electoral care a obținut cel mai mare număr de mandate, în ordine descrescătoare. Blocul

HOTĂRÂRE CU PRIVIRE LA CONFIRMAREA REZULTATELOR
ALEGERILOR PARLAMENTARE ȘI LA VALIDAREA MANDATELOR DEPUTAȚILOR ALEȘI

electoral „ACUM Platforma DA și PAS” a susținut că o astfel de metodă de repartizare a mandatelor nedistribuite este contrară principiului proporționalității. Sub acest aspect, Blocul electoral „ACUM Platforma DA și PAS” a propus o altă formulă de repartizare a mandatelor nedistribuite, formulă care i-ar acorda acestei formațiuni electorale un mandat în plus pe circumscripția națională.

3. Contestațiile soluționate de către organele electorale și de către instanțele de judecată

28. Curtea constată că, pe parcursul campaniei electorale și în ziua alegerilor, concurenții electorali au sesizat Comisia Electorală Centrală, în special în privința următoarelor pretinse încălcări comise în cadrul alegerilor pentru circumscripția națională: utilizarea resurselor administrative în campania electorală, implicarea cetățenilor străini în acțiuni de agitație electorală, neindicarea în rapoartele financiare a cheltuielilor legate de materialele de agitație electorală și de publicitatea electorală, folosirea fondurilor financiare și a materialelor nedeclarate, acțiunile de corupere a alegătorilor, modalitatea de reflectare a campaniei electorale de către instituțiile media.

29. Comisia Electorală Centrală a emis, în total, 46 de hotărâri cu privire la contestațiile depuse în adresa sa, majoritatea având ca obiect anularea hotărârilor consiliilor electorale ale circumscripțiilor electorale uninominale.

30. Cu privire la obiecțiile referitoare la încălcările care pot influența rezultatul alegerilor în circumscripția națională, Comisia Electorală Centrală le-a recomandat fundațiilor, inclusiv celor care au ca fondatori persoane publice, să nu utilizeze denumirile și/sau elementele de identificare ale partidelor politice în activitățile desfășurate. Comisia Electorală Centrală l-a atenționat pe Președintele Republicii Moldova cu privire la caracterul inadmisibil al implicării în campania electorală. Aceasta i-a aplicat o sancțiune sub formă de avertisment Partidului politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova” pentru utilizarea resurselor administrative ale Președinției la alegerile parlamentare.

31. Pe adresa de e-mail a Comisiei Electorale Centrale au fost trimise aproximativ 40 de sesizări/contestații din partea cetățenilor Republicii Moldova aflați peste hotarele țării, care au contestat interdicția de a vota cu un pașaport expirat sau cu buletinul de identitate. În răspunsurile formulate de Comisie, acești cetățeni au fost informați despre posibilitatea de a depune contestații în fața instanței de judecată.

32. Astfel, cele mai multe contestații depuse în fața instanțelor de judecată, aproximativ 85, care au fost respinse, au fost formulate de către cetățenii care, în ziua votării, s-au prezentat la secțiile de votare deschise peste hotarele țării cu pașaportul expirat sau cu buletinul de identitate și nu au avut posibilitatea de a-și exercita dreptul la vot.

HOTĂRÂRE CU PRIVIRE LA CONFIRMAREA REZULTATELOR
ALEGERILOR PARLAMENTARE ȘI LA VALIDAREA MANDATELOR DEPUTAȚILOR ALEȘI

33. Având în vedere faptul că, potrivit articolului 72 alin. (3) din Codul electoral, contestațiile privind acțiunile și hotărârile Comisiei Electorale Centrale se depun, fără respectarea procedurii prealabile, la Curtea de Apel Chișinău, această instanță a fost sesizată cu cereri de anulare a opt hotărâri ale Comisiei Electorale Centrale, dintre care șapte se referă la desfășurarea alegerilor pe circumscripția națională. Aceste hotărâri ale Comisiei Electorale Centrale au fost considerate legale de către Curtea de Apel Chișinău. Legalitatea acestora a fost confirmată și de către Curtea Supremă de Justiție, în cadrul examinării recursurilor.

4. Concluziile observatorilor

Misiunea Internațională de Observare a Alegerilor

34. Potrivit constatărilor și concluziilor preliminare ale Misiunii Internaționale de Observare a Alegerilor [observatorii Biroului OSCE pentru Instituții Democratice și Drepturile Omului, cei ai Adunării Parlamentare a OSCE, cei ai Adunării Parlamentare a Consiliului European și cei ai Parlamentului European], alegerile parlamentare din 24 februarie au fost competitive, iar drepturile fundamentale au fost, în general, respectate.

35. Observatorii au menționat că, în general, cadrul legal oferă o bază adecvată pentru desfășurarea alegerilor democratice. Modificările recente au ținut cont parțial de recomandările anterioare înaintate de către BIDDO (Biroul OSCE pentru Instituții Democratice și Drepturile Omului) și de către Comisia de la Veneția.

36. Modificările substanțiale recent introduse în reglementările privind finanțarea partidelor și campaniilor electorale au ținut cont de unele din recomandările anterioare ale BIDDO, ale Comisiei de la Veneția și ale Grupului de state ale Consiliului European împotriva corupției (GRECO), după cum a sugerat-o și Parlamentul European prin Rezoluția sa din anul 2018. În același timp, rămân a fi neacoperite recomandări-cheie, în special cele de consolidare a supravegherii și executării regulilor privind finanțarea partidelor și campaniilor, precum și consolidarea sancțiunilor. Comisia Electorală Centrală este responsabilă de monitorizarea finanțării partidelor și campaniei. Potrivit Comisiei Electorale Centrale, resursele sale umane sunt prea limitate pentru a monitoriza eficient finanțarea campaniei.

37. Votarea a fost evaluată pozitiv, însă instituțiile electorale s-au confruntat cu dificultăți în prelucrarea proceselor-verbale cu privire la rezultatele votării, din cauza introducerii noului sistem electoral și a desfășurării concomitente a referendumului.

38. Observatorii au menționat că peisajul mediatic este divers, adică unul în care televiziunea este principala sursă de informații politice, fiind urmată de media online. Mass-media, în sens juridic, are obligația de a mediatiza campania într-un mod corect, echilibrat și imparțial. Constatările MIOA BIDDO de monitorizare media au arătat că unele canale naționale TV nu s-

HOTĂRÂRE CU PRIVIRE LA CONFIRMAREA REZULTATELOR
ALEGERILOR PARLAMENTARE ȘI LA VALIDAREA MANDATELOR DEPUTAȚILOR ALEȘI

au conformat acestor rigori. Toți difuzorii monitorizați și-au realizat obligația juridică de organizare a dezbaterilor, deși unii concurenți au beneficiat de publicitate extinsă gratuită și contra-plată, nu și-au manifestat dorința de a participa la dezbateri.

39. Ziua alegerilor s-a derulat fără incidente majore. S-a observat, pe scară largă, transportarea cu autobuze a alegătorilor din raioanele din stânga Nistrului, iar poliția a inițiat măsuri pentru a investiga dacă unii dintre aceștia nu ar fi fost plătiți ca să voteze. Deschiderea și votarea au fost evaluate, în general, pozitiv de către observatorii MIOA. Introducerea votului electoral mixt deopotrivă cu desfășurarea unui referendum în aceeași zi a provocat confuzii în rândul unor alegători și membri de comisii.

Misiunea de monitorizare a alegerilor „Rețeaua Europeană a Organizațiilor de Monitorizare a Alegerilor” (ENEMO)

40. Alegerile parlamentare din 24 februarie au fost desfășurate în baza sistemului electoral mixt nou introdus. ENEMO a remarcat faptul că amendamentele legislative nu s-au bucurat de un consens larg și au fost puternic criticate de părțile interesate, pe plan intern și internațional.

41. Ședințele Comisiei Electorale Centrale au fost unele transparente. Hotărârile Comisiei Electorale Centrale au fost date publicității în timp util. În ziua alegerilor, Comisia Electorală Centrală a furnizat informații periodice cu privire la procesul și participarea la vot și, după închiderea secțiilor de votare, a publicat rezultatele preliminare.

42. Mai multe persoane au declarat observatorilor ENEMO despre o pretinsă folosire abuzivă a resurselor administrative, despre pretinse presiuni în privința angajaților de stat și acuzații de cumpărare a votului.

43. Observatorii ENEMO au raportat greșeli și ambiguități procedurale sporadice în timpul zilei alegerilor, în special din cauza ultimelor modificări și proceduri introduse, cum ar fi permiterea agitației electorale în ziua alegerilor, utilizarea camerelor de luat vederi și desfășurarea referendumului în aceeași zi cu alegerile.

44. ENEMO a observat existența unui transport în masă organizat al alegătorilor de pe malul stâng al râului Nistru. Acuzații de cumpărare a voturilor ar fi fost, de asemenea, raportate autorităților de către diferite părți interesate.

45. În pofida numărului mare de mijloace media, pluralitatea punctelor de vedere ar fi fost împiedicată de legăturile strânse ale mass-mediei cu politica. Consiliul Audiovizualului a sancționat un număr de instituții mass-media pentru părtinire în favoarea/dezavantajul anumitor concurenți. Cu toate acestea, mecanismul de monitorizare și de sancționare al Consiliului Audiovizualului nu a fost unul eficient și nu a reușit să le garanteze alegătorilor puncte de vedere imparțiale și echilibrate.

5. Aprecierea Curții

5.1. Principii generale

46. Potrivit articolului 2 din Constituție, suveranitatea națională îi aparține poporului Republicii Moldova, care o exercită în mod direct și prin organele sale reprezentative, în formele stabilite de Constituție. Astfel, prevederile articolului 2 trebuie aplicate în coroborare cu prevederile articolului 38 din Constituție, care stabilește faptul că voința poporului constituie baza puterii de stat, aceasta fiind exprimată prin alegeri libere, care au loc în mod periodic, prin sufragiu universal, egal, direct, secret și liber exprimat.

47. Articolul 3 din Protocolul nr. 1 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului stabilește obligația pozitivă a statelor de a organiza alegeri care să asigure libera exprimare a opiniei poporului. Curtea Europeană a subliniat, în mod constant, faptul că respectarea drepturilor garantate de articolul 3 din Protocolul nr. 1 este crucială pentru menținerea unei democrații eficiente, guvernate de preeminența dreptului (*Hirst v. Regatul Unit (nr. 2)* [MC], 6 octombrie 2005, § 58).

48. Dreptul de alege și de a fi ales, garantat de articolul 3 din Protocolul nr. 1, nu este unul absolut. Totuși, autoritățile trebuie să se asigure că condițiile impuse pentru exercitarea acestuia nu îi afectează esența. Aceste condiții nu trebuie să împiedice exprimarea liberă a poporului la alegerea legislativului – cu alte cuvinte, ele nu trebuie să anuleze nevoia menținerii integrității și a efectivității procesului electoral, în vederea stabilirii voinței poporului (*Hirst v. Regatul Unit (nr. 2)* [MC], 6 octombrie 2005, § 62).

49. Dreptul de a fi ales, care este inerent unui regim cu adevărat democratic, ar fi iluzoriu dacă persoana ar putea fi lipsită de acesta, în mod arbitrar, în orice moment. Deși este adevărat că statele dispun de o marjă largă de apreciere atunci când stabilesc condițiile de eligibilitate, principiul garantării efective a drepturilor reclamă ca procedura prin care se evaluează eligibilitatea unui candidat să prevadă garanții suficiente pentru a fi prevenite deciziile arbitrare (*Podkolzina v. Letonia*, 9 aprilie 2002, § 35).

50. Potrivit jurisprudenței Curții Europene, obligația de prevenire a arbitrarului nu este incidentă doar în procedurile cu privire la condițiile de eligibilitate a unui candidat, ci și în procedurile de verificare sau invalidare a rezultatelor alegerilor (*Namat Aliyev v. Azerbaidjan*, 8 aprilie 2010, § 72; *Kovach v. Ucraina*, 7 februarie 2008, § 55 *et. seq.*).

51. În cauza *Kerimli și Alibeyli v. Azerbaidjan*, 10 ianuarie 2012, § 38, Curtea Europeană a constatat încălcarea articolului 3 din Protocolul nr. 1 la Convenție, din cauza faptului că Curtea Constituțională a statului reclamat a anulat rezultatele alegerilor parlamentare în două circumscriptii uninominale fără a stabili cu precizie dacă încălcările constatate au fost suficient de grave pentru a influența rezultatele alegerilor, în măsura în care să facă imposibilă stabilirea opiniei electoratului în fiecare dintre aceste circumscriptii. Simplul

HOTĂRÂRE CU PRIVIRE LA CONFIRMAREA REZULTATELOR
ALEGERILOR PARLAMENTARE ȘI LA VALIDAREA MANDATELOR DEPUTAȚILOR ALEȘI

fapt al inițierii unor anchete penale nu constituia un motiv relevant pentru anularea alegerilor.

5.2. Cu privire la încălcările invocate

52. Curtea menționează că, deși niciun concurent electoral nu a solicitat anularea rezultatelor votării în circumscripția națională, principalele nereguli invocate de către aceștia se rezumă la încălcarea dreptului de a vota cu pașaportul expirat sau cu buletinul de identitate în afara Republicii Moldova.

53. Reprezentantul Blocului electoral „ACUM Platforma DA și PAS” a menționat în ședința publică a Curții că sutelor de mii de cetățeni ai Republicii Moldova li s-ar fi îngădit dreptul de vot din cauza interdicției de a vota peste hotarele țării cu pașapoarte al căror termen de valabilitate este expirat sau cu buletine de identitate valabile.

54. Totuși, această cifră nu pare una veridică, dat fiind numărul sesizărilor referitoare la interdicția de a vota peste hotare în baza pașaportului expirat sau a buletinului de identitate depuse la Comisia Electorală Centrală (aproximativ 40) sau la instanțele de judecată (aproximativ 85).

55. Prin Decizia nr. 5 din 14 ianuarie 2019, Curtea s-a pronunțat cu privire la votarea în afara țării în baza buletinului de identitate sau a pașaportului expirat. Curtea nu a constatat în această cauză existența unor probleme de constituționalitate.

56. Prin urmare, Curtea își confirmă jurisprudența, în sensul în care exigența exercitării votului la secțiile de votare de peste hotare doar cu pașaportul valabil nu poate afecta caracterul corect al procesului electoral și esența dreptului la alegeri libere.

Concluzii

57. Având în vedere că niciun concurent electoral nu a solicitat anularea rezultatelor alegerilor în circumscripția națională, precum și faptul că nu s-a putut constata că în cadrul alegerilor parlamentare pentru circumscripția națională ar fi fost comise încălcări de natură să influențeze rezultatele votării și atribuirea mandatelor, Curtea confirmă că, pe 24 februarie 2019, în circumscripția națională, candidații la funcția de deputat al Parlamentului Republicii Moldova au fost aleși în mod corect, prin sufragiu universal, egal, direct, secret și liber exprimat.

5.3 Cu privire la critica referitoare la repartizarea mandatelor nedistribuite pentru circumscripția națională

58. Într-un capăt al cererii sale, Blocul electoral „ACUM Platforma DA și PAS” afirmă existența unei erori de calcul la repartizarea mandatelor

HOTĂRÂRE CU PRIVIRE LA CONFIRMAREA REZULTATELOR
ALEGERILOR PARLAMENTARE ȘI LA VALIDAREA MANDATELOR DEPUTAȚILOR ALEȘI

nedistribuite. La baza acestei erori ar sta aplicarea eronată și selectivă a unor prevederi din Codul electoral. Potrivit blocului electoral „ACUM Platforma DA și PAS”, formula de calcul utilizată pentru repartizarea mandatelor nedistribuite în circumscripția națională trebuie să pună în operă principiul proporționalității.

59. În Hotărârea sa nr. 2416 din 3 martie 2019 cu privire la numărul mandatelor de deputat în Parlamentul Republicii Moldova care le revin concurenților electorali în circumscripția națională după alegerile parlamentare din 24 februarie 2019, Comisia Electorală Centrală a menționat că, după totalizarea rezultatelor alegerilor pentru Parlamentul Republicii Moldova din 24 februarie 2019 în circumscripția națională, concurenții electorali din circumscripția națională au obținut 1 416 359 de voturi valabil exprimate.

60. Numărul total de voturi valabil exprimate la alegerile parlamentare în circumscripția națională s-a împărțit la numărul total de mandate de deputat pentru circumscripția națională (50), obținându-se astfel coeficientul electoral de 28 327,18.

61. Pentru că pragul minim de reprezentare în alegeri a fost depășit de către patru concurenți electorali: Partidul politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova”, Blocul electoral „ACUM Platforma DA și PAS”, Partidul Democrat din Moldova și Partidul politic „Șor”, numărul de voturi valabil exprimate obținut de fiecare dintre acești concurenți electorali s-a împărțit la coeficientul electoral, obținându-se astfel numărul de mandate de deputat ce le revin fiecărui concurent electoral. În conformitate cu articolul 96 alin. (3) din Codul electoral, numerele după fracție mai mari de 5 s-au rotunjit în partea crescătoare, iar cele de 5 și mai mici s-au rotunjit în partea descrescătoare.

62. Numărul mandatelor de deputat rămase nedistribuite s-a repartizat în mod succesiv, câte unul pentru fiecare formațiune politică, până la epuizare, începând cu concurentul electoral care a obținut cel mai mare număr de mandate, în ordine descrescătoare.

63. Astfel, după repartizare, în circumscripția națională, Partidul politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova” a obținut 18 mandate, Blocul electoral „ACUM Platforma DA și PAS” – 14 mandate, Partidul Democrat din Moldova – 13 mandate, iar Partidul politic „Șor” – 5 mandate.

64. Blocul electoral „ACUM Platforma DA și PAS” a prezentat însă un calcul propriu, care reclamă atribuirea către acesta a 15 mandate de deputat pentru circumscripția națională, nu 14, cum consideră Comisia Electorală Centrală, iar Partidului politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova” din Republica Moldova – 17 mandate, nu 18.

65. La nivel european, Curtea Europeană a Drepturilor Omului nu exprimă, în jurisprudența sa, o preferință pentru un anumit gen de sistem electoral. Convenția Europeană nu instituie vreo obligație pentru statele membre de a introduce un anumit sistem electoral. Atât sistemul de vot pe circumscripții, cât și sistemul reprezentării proporționale sunt compatibile

HOTĂRÂRE CU PRIVIRE LA CONFIRMAREA REZULTATELOR
ALEGERILOR PARLAMENTARE ȘI LA VALIDAREA MANDATELOR DEPUTAȚILOR ALEȘI

cu articolul 3 din Protocolul nr. 1 la Convenție. Statele dispun, astfel, de o latitudine largă în proiecția sistemelor lor electorale, pentru a se potrivi cu particularitățile tradițiilor lor democratice (a se vedea *Hirst v. Regatul Unit* (nr. 2) [MC], 6 octombrie 2005, § 61). Sistemele electorale urmăresc să realizeze obiective care, uneori, sunt greu de armonizat: pe de o parte, pentru a fi reflectată în mod fidel opinia poporului și, pe de altă parte, pentru a fi canalizate curente de gândire astfel încât să promoveze apariția unei voințe politice suficient de clare și de coerente. Dreptul de a fi ales nu presupune faptul că toate voturile trebuie să aibă în mod necesar o pondere egală în privința rezultatului alegerilor. Niciun sistem electoral nu poate elimina „voturile irosite” (a se vedea *Yumak și Sadak v. Turcia* [MC], 8 iulie 2008, § 112).

66. În general, articolul 3 din Protocolul nr. 1 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului, care garantează dreptul la alegeri libere, nu le impune statelor membre ale Consiliului Europei implementarea reprezentării proporționale (a se vedea *Mathieu-Mohin și Clerfayt v. Belgia*, 2 martie 1987, § 54). Statele semnatare ale Convenției Europene a Drepturilor Omului se bucură de o marjă largă de apreciere inclusiv în privința formulelor de repartizare a mandatelor nedistribuite.

67. Având în vedere aceste principii generale, Curtea își reiterează constatările din Decizia din 15 noiembrie 2010. Astfel, din perspectiva articolului 38 din Constituție, care garantează dreptul de a fi ales și care trebuie interpretat prin prisma tratatelor internaționale de protecție a drepturilor omului, la care Republica Moldova este parte, legislativul se bucură de o marjă de discreție largă în materie de stabilire a modului de repartizare a mandatelor nedistribuite în circumscripția națională. Existența unei alte metode de calcul pentru repartizarea mandatelor nedistribuite nu conduce, în circumstanțele acestei cauze, la afectarea esenței dreptului de a fi ales.

5.4. Validarea mandatelor pentru deputații aleși în circumscripția națională

68. Articolul 69 alin. (1) din Constituție stabilește că deputații intră în exercițiul mandatului lor sub condiția validării. Astfel, potrivit articolului 62 din Constituție, la propunerea Comisiei Electorale Centrale, Curtea Constituțională hotărăște validarea mandatului de deputat sau nevalidarea lui în cazul încălcării legislației electorale.

69. Codul electoral reglementează la articolul 96 modalitatea numărării mandatelor obținute de către concurenții electorali în circumscripția națională.

70. Curtea constată că, potrivit Hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 2416 din 3 martie 2019, ca urmare a repartizării, Partidul politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova” a obținut 18 mandate, Blocul electoral

HOTĂRÂRE CU PRIVIRE LA CONFIRMAREA REZULTATELOR
ALEGERILOR PARLAMENTARE ȘI LA VALIDAREA MANDATELOR DEPUTAȚILOR ALEȘI

„ACUM Platforma DA și PAS” – 14 mandate, Partidul Democrat din Moldova – 13 mandate, iar Partidul politic „Șor” – 5 mandate.

71. Curtea respinge ca nefondată critica Blocului electoral „ACUM Platforma DA și PAS” cu privire la repartizarea mandatelor de deputat nedistribuite pe circumscripția națională.

72. Curtea constată că, prin Hotărârea nr. 2418 din 3 martie 2019, Comisia Electorală Centrală a adoptat următoarea listă a concurenților electorali, cărora li s-au atribuit mandate de deputat în Parlamentul Republicii Moldova ca urmare a desfășurării alegerilor în circumscripția națională din 24 februarie 2019.

PARTIDUL POLITIC „PARTIDUL SOCIALIȘTILOR DIN REPUBLICA MOLDOVA”

1. Ceban Ion	10. Bologan Victor
2. Smirnov Eduard	11. Odnostalco Vladimir
3. Țirdea Bogdat	12. Mudreac Radu
4. Koksai Ivanna	13. Țurcan Vladimir
5. Dolință Alla	14. Zabunov Ivan
6. Gaiciuc Victor	15. Burduja Petru
7. Golovatiuc Vladimir	16. Teterea Oleg
8. Răileanu Adela	17. Cunețchi Tatiana
9. Furculiță Corneliu	18. Vartanean Gaik

BLOCUL ELECTORAL „ACUM PLATFORMA DA ȘI PAS”

1. Slusari Alexandru	8. Plîngău Dinu
2. Grosu Igor	9. Nantoi Oazu
3. Munteanu Igor	10. Marian Radu
4. Țicu Octavian	11. Gherman Doina
5. Nicolaescu-Onofrei Liliana	12. Spătaru Arina
6. Litvinenco Sergiu	13. Roșca Veronica
7. Moțpan Chiril	14. Macari Stela

PARTIDUL DEMOCRAT DIN MOLDOVA

1. Candu Andrian	8. Drăguțanu Otilia
2. Botnari Constantin	9. Rotundu Svetlana
3. Babuc Monica	10. Ivanov Violeta

HOTĂRÂRE CU PRIVIRE LA CONFIRMAREA REZULTATELOR
ALEGERILOR PARLAMENTARE ȘI LA VALIDAREA MANDATELOR DEPUTAȚILOR ALEȘI

4. Bîtca Vasile	11. Agache Angel
5. Sîrbu Serghei	12. Vitiuc Vladimir
6. Cebotari Vladimir	13. Vreimea Igor
7. Andronachi Vladimir	

PARTIDUL POLITIC „ȘOR”

1. Jardan Petru	4. Apostolova Reghina
2. Albot Maria	5. Fotescu Vadim
3. Ulanov Denis	

73. Comisia Electorală Centrală a verificat dacă persoanele înscrise în listele concurenților electorali îndeplinesc condițiile de eligibilitate pentru a candida la funcția de deputat.

74. Astfel, potrivit informațiilor prezentate de către Comisia Electorală Centrală, toți candidații incluși în liste sunt cetățeni cu drept de vot ai Republicii Moldova, au domiciliul stabil în țară și viza de reședință valabilă, nu au antecedente penale nestinse pentru infracțiuni comise cu intenție și au depus declarații pe propria răspundere că nu au interdicții de a candida. Declarațiile și datele biografice ale candidaților i-au fost prezentate Curții Constituționale.

75. Având în vedere faptul că până la data examinării în ședința Curții a validării mandatelor de deputat nu au fost prezentate contestații privind nerespectarea de către candidați a condițiilor prevăzute de lege, Curtea prezumă faptul că deputații aleși respectă criteriile menționate.

76. De asemenea, potrivit articolului 62 din Constituție, validarea mandatului de deputat sau nevalidarea lui poate fi condiționată de constatarea încălcării legislației electorale.

77. Curtea reține că nu dispune de niciun act care să stabilească vinovăția vreunui candidat la funcția de deputat de comiterea vreunei contravenții sau infracțiuni în legătură cu desfășurarea scrutinului. De asemenea, Comisia Electorală Centrală nu a comunicat informații despre existența unor proceduri contravenționale sau penale intentate în privința vreunui candidat.

78. Având în vedere cele menționate, Curtea urmează să valideze mandatele tuturor deputaților aleși în Parlamentul Republicii Moldova în cadrul alegerilor din 24 februarie 2019 pentru circumscripția națională, potrivit listei stabilite de Comisia Electorală Centrală prin Hotărârea nr. 2418 din 3 martie 2019.

79. De asemenea, potrivit articolului 100 alin. (2) din Codul electoral, Curtea Constituțională confirmă listele candidaților supleanți.

80. Prin Hotărârea nr. 2419 din 3 martie 2019, Comisia Electorală Centrală a stabilit candidații supleanți la funcția de deputat:

HOTĂRÂRE CU PRIVIRE LA CONFIRMAREA REZULTATELOR
ALEGERILOR PARLAMENTARE ȘI LA VALIDAREA MANDATELOR DEPUTAȚILOR ALEȘI

- 1) din partea Partidului politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova” – 25 de candidați, potrivit anexei nr. 1;
- 2) din partea Blocului electoral „ACUM Platforma DA și PAS” – 33 de candidați, potrivit anexei nr. 2;
- 3) din partea Partidului Democrat Moldova – 37 de candidați, potrivit anexei nr.3;
- 4) din partea Partidului politic „Șor” – 44 de candidați, potrivit anexei nr. 4.

81. Având în vedere faptul că nu au fost constatate încălcări ale Codului electoral la formarea listelor candidaților supleanți, Curtea Constituțională confirmă aceste liste.

**C. CONFIRMAREA LEGALITĂȚII ALEGERILOR PENTRU
CIRCUMSCRIPȚIILE UNINOMINALE ȘI VALIDAREA MANDATELOR
DEPUTAȚILOR ALEȘI**

1. Rezultatele prezentate de către Comisia Electorală Centrală

82. Prin Hotărârea nr. 2414 din 3 martie 2019, Comisia Electorală Centrală a aprobat procesul-verbal cu privire la totalizarea rezultatelor alegerilor parlamentare din 24 februarie 2019 pentru circumscripția națională și pentru circumscripțiile uninominale.

83. De asemenea, prin Hotărârea nr. 2417 din 3 martie 2019, Comisia Electorală Centrală le-a atribuit mandatele de deputat în Parlamentul Republicii Moldova concurenților electorali, conform rezultatelor obținute în circumscripțiile electorale uninominale la alegerile parlamentare din 24 februarie 2019.

84. În acest sens, în vederea validării mandatelor de deputat, Comisia Electorală Centrală i-a prezentat Curții Constituționale lista candidaților cărora li s-au atribuit mandate de deputat în Parlamentul Republicii Moldova ca urmare a rezultatelor alegerilor parlamentare în circumscripțiile electorale uninominale.

2. Pretinsele încălcări invocate de către concurenții electorali și cererile depuse la Curtea Constituțională

85. Pe 27 februarie 2019, dl Iurie Urzică, candidat electoral în circumscripția uninominală nr. 4, a depus la Comisia Electorală Centrală o contestație prin care a solicitat renumărarea voturilor în toate birourile electorale ale secțiilor de votare din circumscripția uninominală nr. 4 și anularea proceselor-verbale privind rezultatele alegerilor în această circumscripție uninominală. În acest sens, bazându-se pe prevederile articolului 65 alin. (3) din Codul electoral, potrivit cărora renumărarea voturilor poate fi dispusă de instanța abilitată cu confirmarea rezultatelor alegerilor (*i.e.* Curtea Constituțională), Comisia Electorală Centrală i-a trimis Curții această contestație. Prin Decizia nr. 36 din 5 martie 2019,

HOTĂRÂRE CU PRIVIRE LA CONFIRMAREA REZULTATELOR
ALEGERILOR PARLAMENTARE ȘI LA VALIDAREA MANDATELOR DEPUTAȚILOR ALEȘI

Curtea a respins demersul dlui Iurie Urzică privind renumărarea voturilor exprimate în alegerile parlamentare din 24 februarie 2019 în circumscripția uninominală nr. 4, orașul Râșcani.

86. Pe 9 martie 2019, Blocul electoral „ACUM Platforma DA și PAS” a depus la Curtea Constituțională o cerere prin care a solicitat anularea rezultatelor alegerilor în circumscripțiile uninominale nr. 4 (or. Râșcani), nr. 17 (or. Nisporeni), nr. 18 (mun. Orhei), nr. 47 (orașele Camenca, Râbnița, Dubăsari și Grigoriopol) și nr. 48 (or. Slobozia, municipiile Tiraspol și Bender).

3. Aprecierea Curții

3.1. Contestațiile soluționate de către organele electorale și de către instanțele de judecată

87. Potrivit raportului prezentat de către Comisia Electorală Centrală, cu privire la organizarea și la desfășurarea alegerilor în circumscripțiile uninominale, în general, contestațiile au avut ca obiect hotărârile consiliilor electorale ale circumscripțiilor uninominale privind înregistrarea candidaților (s-a contestat neînregistrarea simbolului, înregistrarea simbolului, erorile gramaticale din hotărâri, modalitatea de verificare a listelor de subscripție) și hotărârile consiliilor electorale ale circumscripțiilor uninominale privind refuzul de a-i înregistra pe unii candidați.

88. Comisia Electorală Centrală a anulat 15 hotărâri adoptate de către consiliile electorale ale circumscripțiilor electorale uninominale, dintre care 12 au avut ca obiect refuzul înregistrării unor candidați.

89. De asemenea, au fost inițiate și examinate 14 cauze în contencios administrativ în privința hotărârilor consiliilor electorale prin care s-au respins cererile de înregistrare a candidaților pentru funcția de deputat. Ca urmare a soluționării cazurilor și în baza deciziilor irevocabile ale instanțelor, consiliile electorale de circumscripție uninominală au dispus înregistrarea în calitate de candidați a următoarelor persoane: Iurie Apostolachi, Ion Bivol, Asea Doga, Inna Popenco și Inna Nazarenco.

3.2. Cu privire la solicitările de anulare a alegerilor

3.2.1. Cererea de anulare a rezultatelor alegerilor în circumscripția uninominală nr. 4

90. Blocul electoral „ACUM Platforma DA și PAS” a solicitat anularea rezultatelor alegerilor în circumscripția nr. 4, pentru că dna Tatiana Gamețchi, candidatul Blocului electoral „ACUM Platforma DA și PAS”, ar fi fost exclusă din cursa electorală în această circumscripție uninominală.

91. Curtea observă că, prin Hotărârea nr. 82 din 8 februarie 2019, Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale Uninominală nr. 4,

HOTĂRÂRE CU PRIVIRE LA CONFIRMAREA REZULTATELOR
ALEGERILOR PARLAMENTARE ȘI LA VALIDAREA MANDATELOR DEPUTAȚILOR ALEȘI

Râșcani, a refuzat înregistrarea dnei Tatiana Gamețchi în calitate de concurent electoral, invocând faptul că listele de subscripție nu respectă condițiile prevăzute de lege.

92. Hotărârea Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale Uninomiale nr. 4 a fost contestată în fața instanței de judecată, iar prin hotărârea Judecătoriei Drochia, sediul Râșcani, din 15 februarie 2019, contestația dnei Tatiana Gamețchi a fost respinsă ca nefondată.

93. Dna Tatiana Gamețchi a depus un apel. Prin decizia Curții de Apel Bălți din 20 februarie 2019 s-a casat hotărârea Judecătoriei Drochia, sediul Râșcani, din 15 februarie 2019 și s-a emis o hotărâre nouă prin care s-a admis acțiunea dnei Tatiana Gamețchi. De asemenea, Curtea de Apel Bălți a obligat Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale Uninomiale nr. 4 să emită hotărârea de înregistrare a dnei Tatiana Gamețchi în calitate de candidat la funcția de deputat din partea Blocului electoral „ACUM Platforma DA și PAS”.

94. Pe 21 februarie 2019, Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale Uninomiale nr. 4 a declarat recurs, în termenul prevăzut de lege, împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe. Pe 23 februarie 2019, Curtea Supremă de Justiție a admis recursul, a casat decizia instanței de apel și a menținut hotărârea primei instanțe. Așadar, hotărârea judecătorească prin care s-a constatat legalitatea refuzului înregistrării dnei Tatiana Gamețchi în calitate de concurent electoral beneficiază de autoritatea de lucru judecat.

95. Curtea Europeană a reținut că existența unui sistem național de examinare efectivă a plângerilor și a recursurilor individuale în chestiuni legate de drepturile electorale reprezintă una dintre garanțiile esențiale ale alegerilor libere și corecte. Un asemenea sistem asigură exercitarea efectivă a drepturilor individuale de a vota și de a candida la alegeri, menține încrederea generală în administrarea de către stat a procesului electoral și constituie un instrument important aflat la dispoziția statului, în vederea respectării obligației sale pozitive care decurge din articolul 3 din Protocolul nr. 1 la Convenție (a se vedea *Namat Aliyev v. Azerbaidjan*, 8 aprilie 2010, § 81).

96. Curtea observă că dna Tatiana Gamețchi a avut la dispoziție posibilitatea efectivă de a contesta refuzul înregistrării sale în campania electorală, iar refuzul înregistrării acesteia în calitate de candidat electoral a fost judecat la mai multe niveluri de jurisdicție, până când a fost decisă legalitatea acestuia. Curtea Constituțională manifestă, în acest caz, deferență față de decizia instanței supreme din 23 februarie 2019 privind recursul declarat de către Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale Uninomiale nr. 4 (Râșcani).

HOTĂRÂRE CU PRIVIRE LA CONFIRMAREA REZULTATELOR
ALEGERILOR PARLAMENTARE ȘI LA VALIDAREA MANDATELOR DEPUTAȚILOR ALEȘI

3.2.2. *Cererea de anulare a rezultatelor alegerilor în circumscripția uninominală nr. 17*

97. Blocul electoral „ACUM Platforma DA și PAS” i-a solicitat Curții să anuleze rezultatele alegerilor în circumscripțiile nr. 17 (or. Nisporeni) pentru că listele de subscripție pentru înregistrarea candidatului care a câștigat alegerile în această circumscripție ar fi fost completate cu încălcarea legii; campania electorală a acestuia ar fi fost finanțată prin intermediul surselor nedecarate și cu depășirea plafonului; ar fi fost folosite resurse administrative și s-ar fi mituit alegători.

98. Cu privire la pretinsa completare ilegală a listelor de subscripție, Curtea a menționat *supra* că existența unui sistem național de examinare efectivă a plângerilor și a recursurilor individuale în chestiuni legate de drepturile electorale reprezintă una dintre garanțiile esențiale ale alegerilor libere și corecte. Un asemenea sistem asigură exercitarea efectivă a drepturilor individuale de a vota și de a candida la alegeri, menține încrederea generală în administrarea de către stat a procesului electoral și constituie un instrument important aflat la dispoziția statului, în vederea respectării obligației sale pozitive care decurge din articolul 3 din Protocolul nr. 1 la Convenție.

99. În acest sens, Curtea observă că Blocul electoral „ACUM Platforma DA și PAS” a avut la dispoziție posibilitatea efectivă de a contesta înregistrarea în calitate de candidat a dlui Vladimir Plahotniuc. De altfel, un candidat al acestui bloc electoral a contestat în fața Judecătoriei Ungheni, sediul Nisporeni, înregistrarea dlui Vladimir Plahotniuc în calitate de candidat la funcția de deputat în Parlamentul Republicii Moldova pentru circumscripția electorală uninominală nr. 17, invocând pretinse nereguli în procesul de colectare a semnăturilor. Printr-o încheiere a Judecătoriei Ungheni, sediul Nisporeni, din 2 februarie 2019, cererea reclamantului a fost respinsă ca tardivă. Acesta din urmă a declarat recurs în fața Curții de Apel Chișinău. Printr-o decizie din 6 februarie 2019, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău a respins acest recurs și a menținut Încheierea contestată a Judecătoriei Ungheni, sediul Nisporeni, din 2 februarie 2019.

100. Articolul 71 din Codul electoral prevede că concurenții electorali pot contesta acțiunile/inacțiunile și hotărârile consiliilor și ale birourilor electorale și acțiunile/inacțiunile concurenților electorali. Astfel, deciziile organelor electorale pot fi contestate în fața instanțelor de judecată, în contencios administrativ. Prin urmare, legalitatea actelor emise de către aceste autorități poate fi supusă controlului judecătoresc la solicitarea părților interesate.

101. Cu privire la celelalte pretinse încălcări, Curtea menționează că acestea țin de competența organelor de urmărire penală sau a agenților constataatori.

HOTĂRÂRE CU PRIVIRE LA CONFIRMAREA REZULTATELOR
ALEGERILOR PARLAMENTARE ȘI LA VALIDAREA MANDATELOR DEPUTAȚILOR ALEȘI

102. Din perspectiva controlului efectuat de către Curtea Constituțională, la această dată, nu se poate constata faptul că în circumscripția uninominală nr. 17 ar fi existat încălcări care ar fi influențat rezultatul alegerilor. Această teză este confirmată și de faptul că deputatul ales a obținut mai mult de 70% din voturile exprimate în circumscripția menționată.

3.2.3. Cererea de anulare a rezultatelor alegerilor în circumscripția uninominală nr. 18

103. Blocul electoral „ACUM Platforma DA și PAS” i-a solicitat Curții să anuleze rezultatele alegerilor în circumscripția nr. 18 (mun. Orhei) pentru că candidatul care a câștigat alegerile în această circumscripție ar fi mituit alegătorii, ar fi utilizat resurse administrative și mijloace financiare nedeclarate.

104. Curtea menționează că aceste pretinse încălcări ar putea fi cercetate de către autoritățile competente. Din perspectiva controlului efectuat de către Curtea Constituțională, circumstanțele invocate în motivarea cererii nu sunt de natură să conducă la anularea alegerilor. La data examinării sesizării, Curtea a constatat inexistența unor circumstanțe care să facă imposibilă determinarea opiniei electoratului în această circumscripție, cu atât mai mult din cauza faptului că deputatul ales în această circumscripție a obținut aproximativ 60% din voturi (*i.e.* cu 11864 de voturi mai mult decât următorul candidat clasat).

3.2.4. Cererea de anulare a rezultatelor alegerilor în cadrul circumscripțiilor nr. 47 și nr. 48

105. Blocul electoral „ACUM Platforma DA și PAS” a invocat în cererile de anulare a rezultatelor alegerilor în cadrul circumscripțiilor nr. 47 (orașele Camenca, Râbnița, Dubăsari și Grigoriopol) și nr. 48 (or. Slobozia, municipiile Tiraspol și Bender) faptul că în acestea au fost comise pretinse fraude de transport organizat și de mituire a alegătorilor care au domiciliul în stânga Nistrului.

106. În susținerea afirmațiilor sale, Blocul electoral „ACUM Platforma DA și PAS” a menționat că pe 24 februarie 2019 s-au înregistrat multiple cazuri de transport organizat al alegătorilor cu domiciliul în stânga Nistrului către secțiile de votare din cadrul circumscripțiilor uninominale nr. 47 și nr. 48.

107. În cererea sa, Blocul electoral „ACUM Platforma DA și PAS” a susținut că pe internet au fost publicate imagini și videoclipuri care ar proba faptul că votul acestor alegători ar fi fost remunerat. Blocul electoral „ACUM Platforma DA și PAS” a anexat la cererea sa aceste imagini și *link*-uri către videoclipuri.

108. Curtea a reținut în jurisprudența sa anterioară că transportul organizat al alegătorilor nu reprezintă, în sine, o încălcare electorală, cu

HOTĂRÂRE CU PRIVIRE LA CONFIRMAREA REZULTATELOR
ALEGERILOR PARLAMENTARE ȘI LA VALIDAREA MANDATELOR DEPUTAȚILOR ALEȘI

excepția cazului în care se probează faptul că au fost exercitate presiuni neavenite pentru a se influența opțiunea electorală (a se vedea HCC nr. 34 din 13 decembrie 2016, § 146).

109. Curtea reține că, atât timp cât rămâne în vigoare caracterul secret al votului, nu se poate susține *eo ipso* că transportarea alegătorilor ar putea influența rezultatele alegerilor.

110. Cu privire la pretinsa corupere a alegătorilor, Curtea subliniază că acest gen de acțiune constituie o încălcare gravă a principiilor alegerilor libere și democratice. Totuși, afirmațiile și probele prezentate în cererea sa de către Blocul electoral „ACUM Platforma DA și PAS” nu demonstrează existența unei fraude care să influențeze rezultatele votării în aceste circumscripții uninominale, diferența dintre voturile obținute între candidații care au câștigat în alegeri și cei care au luat locul doi fiind de aproximativ 5000 de voturi în circumscripția nr. 47 și de aproximativ 7000 de voturi în circumscripția nr. 48.

111. Probele invocate demonstrează doar o serie de încălcări secvențiale și nu un fenomen care ar putea deturna voința alegătorilor, în sensul unei modificări a atribuirii mandatelor. Cu privire la aceste eventuale încălcări ale legii, ține de sarcina autorităților competente să cerceteze faptele relevante și să aplice sancțiunile prevăzute de lege.

112. În acest sens, Curtea face trimitere la constatările Curții Europene din cazul *Kerimli și Alibeyli v. Azerbaidjan*, 10 ianuarie 2012, § 38, în care s-a constatat încălcarea articolului 3 din Protocolul nr. 1 la Convenție, din cauza faptului că Curtea Constituțională a statului reclamat a anulat rezultatele alegerilor parlamentare în două circumscripții uninominale, fără a stabili cu precizie dacă încălcările constatate au fost suficient de grave pentru a influența rezultatele alegerilor.

113. Având în vedere cele menționate, Curtea subliniază că circumstanțele invocate în motivarea cererii de anulare a alegerilor în circumscripțiile nr. 47 și nr. 48 nu sunt de natură să conducă la anularea alegerilor.

Concluzii

114. Curtea constată că în procesul alegerilor parlamentare pentru circumscripțiile uninominale și la numărarea voturilor exprimate nu au fost comise încălcări ale Codului electoral de natură să influențeze rezultatele votării și atribuirea mandatelor în aceste circumscripții.

115. Prin urmare, Curtea confirmă că, pe 24 februarie 2019, în circumscripțiile uninominale, deputații Parlamentul Republicii Moldova au fost aleși în mod corect, prin sufragiu universal, egal, direct, secret și liber exprimat.

HOTĂRÂRE CU PRIVIRE LA CONFIRMAREA REZULTATELOR
ALEGERILOR PARLAMENTARE ȘI LA VALIDAREA MANDATELOR DEPUTAȚILOR ALEȘI

3.3. Validarea mandatelor pentru deputații aleși în circumscripțiile uninominale

116. Potrivit articolului 97 din Codul electoral, candidatul la funcția de deputat în Parlament în circumscripția uninominală se consideră ales dacă a obținut cel mai mare număr de voturi valabil exprimate. Dacă mai mulți candidați au acumulat un număr egal de voturi, consiliul electoral de circumscripție stabilește învingătorul prin tragere la sorți, consemnând faptul respectiv într-un proces-verbal.

117. Articolul 99 alin. (3) din Cod prevede că, în cazul în care candidatul ales în circumscripția uninominală a fost ales și pe lista de partid în circumscripția națională, se consideră că a fost ales doar în circumscripția uninominală și nu va fi luat în calcul la atribuirea mandatelor în baza listei de partid.

118. Prin Hotărârea nr. 2417 din 3 martie 2019, Comisia Electorală Centrală a atribuit mandatele de deputat în Parlamentul Republicii Moldova concurenților electorali, în conformitate cu rezultatele obținute în circumscripțiile electorale uninominale:

1. Circumscripția uninominală nr. 1, or. Briceni – Greceanii Zinaida (Partidul politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova”)
2. Circumscripția uninominală nr. 2, or. Ocnița – Lozovan Irina (Partidul politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova”)
3. Circumscripția uninominală nr. 3, mun. Edineț – Sîrbu Oleg (Partidul Democrat din Moldova)
4. Circumscripția uninominală nr. 4, or. Râșcani – Mizdrenco Vladimir (Partidul politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova”)
5. Circumscripția uninominală nr. 5, or. Glodeni – Leucă Ion (Partidul Democrat din Moldova)
6. Circumscripția uninominală nr. 6, or. Drochia – Padnevici Corneliu (Partidul Democrat din Moldova)
7. Circumscripția uninominală nr. 7, mun. Soroca – Pilipețcaia Alla (Partidul politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova”)
8. Circumscripția uninominală nr. 8, or. Florești – Nichiforciuc Eugeniu (Partidul Democrat din Moldova)
9. Circumscripția uninominală nr. 9, mun. Bălți – Usatii Alexandr (Partidul politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova”)
10. Circumscripția uninominală nr. 10, mun. Bălți – Nesterovschi Alexandr (Partidul politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova”)
11. Circumscripția uninominală nr. 11, or. Fălești – Savva Oleg (Partidul politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova”)
12. Circumscripția uninominală nr. 12, or. Sângerei – Brașovschi Gheorghe (Partidul Democrat din Moldova)
13. Circumscripția uninominală nr. 13, or. Rezina – Graur Eleonora (Partidul Democrat din Moldova)
14. Circumscripția uninominală nr. 14, or. Telenești – Ciobanu Maria (Blocul electoral „ACUM Platforma DA și PAS”)
15. Circumscripția uninominală nr. 15, or. Călărași – Ciubuc Nicolae (Partidul Democrat din Moldova)
16. Circumscripția uninominală nr. 16, mun. Ungheni – Guzun Ludmila (Partidul Democrat din Moldova)

HOTĂRÂRE CU PRIVIRE LA CONFIRMAREA REZULTATELOR
ALEGERILOR PARLAMENTARE ȘI LA VALIDAREA MANDATELOR DEPUTAȚILOR ALEȘI

17. Circumscripția uninominală nr. 17, or. Nisporeni – Plahotniuc Vladimir (Partidul Democrat din Moldova)
18. Circumscripția uninominală nr. 18, mun. Orhei – Șor Ilan (Partidul politic „Șor”)
19. Circumscripția uninominală nr. 19, com. Ivancea – Tauber Marina (Partidul politic „Șor”)
20. Circumscripția uninominală nr. 20, mun. Strășeni – Filip Pavel (Partidul Democrat din Moldova)
21. Circumscripția uninominală nr. 21, or. Criuleni – Carp Lilian (Blocul electoral „ACUM Platforma DA și PAS”)
22. Circumscripția uninominală nr. 22, or. Ialoveni – Vovc Liviu (Blocul electoral „ACUM Platforma DA și PAS”)
23. Circumscripția uninominală nr. 23, mun. Chișinău – Lipskii Oleg (Partidul politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova”)
24. Circumscripția uninominală nr. 24, mun. Chișinău – Bolea Vasile (Partidul politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova”)
25. Circumscripția uninominală nr. 25, mun. Chișinău – Grigoriu Inga (Blocul electoral „ACUM Platforma DA și PAS”)
26. Circumscripția uninominală nr. 26, mun. Chișinău – Reniță Iurie (Blocul electoral „ACUM Platforma DA și PAS”)
27. Circumscripția uninominală nr. 27, mun. Chișinău – Bolea Vladimir (Blocul electoral „ACUM Platforma DA și PAS”)
28. Circumscripția uninominală nr. 28, mun. Chișinău – Batrîncea Vlad (Partidul politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova”)
29. Circumscripția uninominală nr. 29, mun. Chișinău – Lebedinschi Adrian (Partidul politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova”)
30. Circumscripția uninominală nr. 30, mun. Chișinău – Perciun Dan (Blocul electoral „ACUM Platforma DA și PAS”)
31. Circumscripția uninominală nr. 31, mun. Chișinău – Novac Grigore (Partidul politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova”)
32. Circumscripția uninominală nr. 32, mun. Chișinău – Popșoi Mihail (Blocul electoral „ACUM Platforma DA și PAS”)
33. Circumscripția uninominală nr. 33, mun. Chișinău – Năstase Andrei (Blocul electoral „ACUM Platforma DA și PAS”)
34. Circumscripția uninominală nr. 34, or. Anenii Noi – Jizdan Alexandru (Partidul Democrat din Moldova)
35. Circumscripția uninominală nr. 35, or. Căușeni – Repeșciuc Grigore (Partidul Democrat din Moldova)
36. Circumscripția uninominală nr. 36, or. Ștefan Vodă – Jolnaci Alexandru (Partidul politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova”)
37. Circumscripția uninominală nr. 37, com. Răzeni – Frunze Petru (Blocul electoral „ACUM Platforma DA și PAS”)
38. Circumscripția uninominală nr. 38, mun. Hâncești – Botnari Alexandru (Partidul Democrat din Moldova)
39. Circumscripția uninominală nr. 39, com. Sărata Galbenă – Buza Ghenadie (Partidul Democrat din Moldova)
40. Circumscripția uninominală nr. 40, or. Cimișlia – Diacov Dumitru (Partidul Democrat din Moldova)
41. Circumscripția uninominală nr. 41, or. Leova – Grețu Efosinia (Partidul Democrat din Moldova)
42. Circumscripția uninominală nr. 42, or. Cantemir – Bacalu Elena (Partidul Democrat din Moldova)
43. Circumscripția uninominală nr. 43, mun. Cahul – Groza Ion (candidat independent)

HOTĂRÂRE CU PRIVIRE LA CONFIRMAREA REZULTATELOR
ALEGERILOR PARLAMENTARE ȘI LA VALIDAREA MANDATELOR DEPUTAȚILOR ALEȘI

44. Circumscripția uninominală nr. 44, or. Taraclia – Tatarlî Chiril (Partidul politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova”)

45. Circumscripția uninominală nr. 45, mun. Comrat – Suhodolski Alexandr (Partidul politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova”)

46. Circumscripția uninominală nr. 46, or. Ceadâr-Lunga – Gagauz Fiodor (Partidul politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova”)

47. Circumscripția uninominală nr. 47, or. Camenca, Râbnița, Dubăsari și Grigoriopol – Oleinic Alexandr (candidat independent)

48. Circumscripția uninominală nr. 48, or. Slobozia, mun. Tiraspol și Bender – Melnic Viorel (candidat independent)

49. Circumscripția uninominală nr. 49, la est de Republica Moldova – Para Gheorghii (Partidul politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova”)

50. Circumscripția uninominală nr. 50, la vest de Republica Moldova – Sandu Maia (Blocul electoral „ACUM Platforma DA și PAS”)

51. Circumscripția uninominală nr. 51, SUA, Canada – Alaiba Dumitru (Blocul electoral „ACUM Platforma DA și PAS”).

119. Potrivit informațiilor prezentate de către Comisia Electorală Centrală, toți candidații înregistrați de către consiliile electorale de circumscripție îndeplinesc condițiile prevăzute de lege pentru a candida la funcția de deputat. De asemenea, Comisia Electorală Centrală i-a prezentat Curții actele care confirmă legalitatea înregistrării candidaților la funcția de deputat pentru circumscripțiile uninominale.

120. Până la data examinării în ședință a chestiunii validării mandatelor de deputat nu au fost prezentate contestații privind nerespectarea de către aceștia a condițiilor prevăzute de lege.

121. De asemenea, potrivit articolului 62 din Constituție, validarea mandatului de deputat sau nevalidarea lui poate fi condiționată de constatarea încălcării legislației electorale. Curtea nu deține nicio informație privind vinovăția vreunui candidat la funcția de deputat pentru o circumscripție uninominală la comiterea vreunei contravenții sau infracțiuni în legătură cu desfășurarea scrutinului.

122. Așadar, Curtea va valida mandatele tuturor deputaților aleși în Parlamentul Republicii Moldova în cadrul alegerilor din 24 februarie 2019 în circumscripțiile uninominale.

Din aceste motive, în baza articolelor 135 și 140 din Constituția Republicii Moldova, articolelor 26 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, 61 alin.(1) și 62 lit. d) din Codul jurisdicției constituționale și 100 din Codul electoral, Curtea Constituțională

HOTĂRĂȘTE:

1. *Se respinge ca nefondat* capătul cererii depuse de către Blocul electoral „ACUM Platforma DA și PAS” cu privire la *anularea rezultatelor alegerilor* în circumscripțiile uninominale nr. 4 (or. Râșcani), nr. 17 (or.

HOTĂRÂRE CU PRIVIRE LA CONFIRMAREA REZULTATELOR
ALEGERILOR PARLAMENTARE ȘI LA VALIDAREA MANDATELOR DEPUTAȚILOR ALEȘI

Nisporeni), nr. 18 (mun. Orhei), nr. 47 (orașele Camenca, Râbnița, Dubăsari și Grigoriopol) și nr. 48 (or. Slobozia, municipiile Tiraspol și Bender).

2. *Se respinge ca nefondat* capătul cererii depuse de către Blocul electoral „ACUM Platforma DA și PAS” cu privire la modul de repartizare a mandatelor de deputați în circumscripția națională.

3. Având în vedere faptul că de la alegerea primului Parlament al Republicii Moldova, care a funcționat în perioada anilor 1990-1994, și până la expirarea mandatului ultimului Parlament, care a fost ales pe 30 noiembrie 2014, în Republica Moldova au fost alese nouă legislaturi, Curtea Constituțională:

- *confirmă rezultatele alegerilor* Parlamentului de legislatura a X-a din 24 februarie 2019 în circumscripția națională;

- *confirmă rezultatele alegerilor* Parlamentului de legislatura a X-a din 24 februarie 2019 în circumscripțiile uninominale: nr. 1, or. Briceni; nr. 2, or. Ocnița; nr. 3, mun. Edineț; nr. 4, or. Râșcani; nr. 5, or. Glodeni; nr. 6, or. Drochia; nr. 7, mun. Soroca; nr. 8, or. Florești; nr. 9, mun. Bălți; nr. 10, mun. Bălți; nr. 11, or. Fălești; nr. 12, or. Sângerei; nr. 13, or. Rezina; nr. 14, or. Telenești; nr. 15, or. Călărași; nr. 16, mun. Ungheni; nr. 17, or. Nisporeni; nr. 18, mun. Orhei; nr. 19, com. Ivancea; nr. 20, mun. Strășeni; nr. 21, or. Criuleni; nr. 22, or. Ialoveni; nr. 23, mun. Chișinău; nr. 24, mun. Chișinău; nr. 25, mun. Chișinău; nr. 26, mun. Chișinău; nr. 27, mun. Chișinău; nr. 28, mun. Chișinău; nr. 29, mun. Chișinău; nr. 30, mun. Chișinău; nr. 31, mun. Chișinău; nr. 32, mun. Chișinău; nr. 33, mun. Chișinău; nr. 34, or. Anenii Noi; nr. 35, or. Căușeni; nr. 36, or. Ștefan Vodă; nr. 37, com. Răzeni; nr. 38, mun. Hâncești; nr. 39, com. Sărata Galbenă; nr. 40, or. Cimișlia; nr. 41, or. Leova; nr. 42, or. Cantemir; nr. 43, mun. Cahul; nr. 44, or. Taraclia; nr. 45, mun. Comrat; nr. 46, or. Ceadâr-Lunga; nr. 47, orașele Camenca, Râbnița, Dubăsari și Grigoriopol; nr. 48, or. Slobozia, municipiile Tiraspol și Bender; nr. 49, la est de Republica Moldova; nr. 50, la vest de Republica Moldova și nr. 51, Statele Unite ale Americii, Canada.

4. *Se validează mandatele* deputaților aleși în Parlamentul Republicii Moldova în cadrul alegerilor parlamentare din 24 februarie 2019, în circumscripția națională, după cum urmează:

**PARTIDUL POLITIC „PARTIDUL SOCIALIȘTILOR DIN
REPUBLICA MOLDOVA”**

1. Ceban Ion
2. Smirnov Eduard
3. Țârdea Bogdat
4. Koksai Ivanna

HOTĂRÂRE CU PRIVIRE LA CONFIRMAREA REZULTATELOR
ALEGERILOR PARLAMENTARE ȘI LA VALIDAREA MANDATELOR DEPUTAȚILOR ALEȘI

5. Dolință Alla
6. Gaiciuc Victor
7. Golovatiuc Vladimir
8. Răileanu Adela
9. Furculiță Corneliu
10. Bologan Victor
11. Odnostalco Vladimir
12. Mudreac Radu
13. Țurcan Vladimir
14. Zabunov Ivan
15. Burduja Petru
16. Teterea Oleg
17. Cunețchi Tatiana
18. Vartanean Gaik

BLOCUL ELECTORAL „ACUM PLATFORMA DA ȘI PAS”

19. Slusari Alexandru
20. Grosu Igor
21. Munteanu Igor
22. Țîcu Octavian
23. Nicolaescu-Onofrei Liliana
24. Litvinenco Sergiu
25. Moțpan Chiril
26. Plîngău Dinu
27. Nantoi Oazu
28. Marian Radu
29. Gherman Doina
30. Spătaru Arina
31. Roșca Veronica
32. Macari Stela

PARTIDUL DEMOCRAT DIN MOLDOVA

HOTĂRÂRE CU PRIVIRE LA CONFIRMAREA REZULTATELOR
ALEGERILOR PARLAMENTARE ȘI LA VALIDAREA MANDATELOR DEPUTAȚILOR ALEȘI

33. Candu Andrian
34. Botnari Constantin
35. Babuc Monica
36. Bîtea Vasile
37. Sîrbu Serghei
38. Cebotari Vladimir
39. Andronachi Vladimir
40. Drăguțanu Otilia
41. Rotundu Svetlana
42. Ivanov Violeta
43. Agache Angel
44. Vitiuc Vladimir
45. Vrenea Igor

PARTIDUL POLITIC „ȘOR”

46. Jardan Petru
47. Albot Maria
48. Ulanov Denis
49. Apostolova Reghina
50. Fotescu Vadim

5. *Se validează mandatele* deputaților aleși în Parlamentul Republicii Moldova în cadrul alegerilor parlamentare din 24 februarie 2019, în circumscripțiile uninominale, după cum urmează:

1. Circumscripția uninominală nr. 1, or. Briceni – Greceanii Zinaida (Partidul politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova”)
2. Circumscripția uninominală nr. 2, or. Ocnița – Lozovan Irina (Partidul politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova”)
3. Circumscripția uninominală nr. 3, mun. Edineț – Sîrbu Oleg (Partidul Democrat din Moldova)
4. Circumscripția uninominală nr. 4, or. Râșcani – Mizdrenco Vladimir (Partidul politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova”)
5. Circumscripția uninominală nr. 5, or. Glodeni – Leucă Ion (Partidul Democrat din Moldova)
6. Circumscripția uninominală nr. 6, or. Drochia – Padnevici Corneliu (Partidul Democrat din Moldova)

HOTĂRÂRE CU PRIVIRE LA CONFIRMAREA REZULTATELOR
ALEGERILOR PARLAMENTARE ȘI LA VALIDAREA MANDATELOR DEPUTAȚILOR ALEȘI

7. Circumscripția uninominală nr. 7, mun. Soroca – Pilipețcaia Alla (Partidul politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova”)
8. Circumscripția uninominală nr. 8, or. Florești – Nichiforciuc Eugeniu (Partidul Democrat din Moldova)
9. Circumscripția uninominală nr. 9, mun. Bălți – Usatfi Alexandr (Partidul politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova”)
10. Circumscripția uninominală nr. 10, mun. Bălți – Nesterovschi Alexandr (Partidul politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova”)
11. Circumscripția uninominală nr. 11, or. Fălești – Savva Oleg (Partidul politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova”)
12. Circumscripția uninominală nr. 12, or. Sângerei – Brașovschi Gheorghe (Partidul Democrat din Moldova)
13. Circumscripția uninominală nr. 13, or. Rezina – Graur Eleonora (Partidul Democrat din Moldova)
14. Circumscripția uninominală nr. 14, or. Telenești – Ciobanu Maria (Blocul electoral „ACUM Platforma DA și PAS”)
15. Circumscripția uninominală nr. 15, or. Călărași – Ciubuc Nicolae (Partidul Democrat din Moldova)
16. Circumscripția uninominală nr. 16, mun. Ungheni – Guzun Ludmila (Partidul Democrat din Moldova)
17. Circumscripția uninominală nr. 17, or. Nisporeni – Plahotniuc Vladimir (Partidul Democrat din Moldova)
18. Circumscripția uninominală nr. 18, mun. Orhei – Șor Ilan (Partidul politic „Șor”)
19. Circumscripția uninominală nr. 19, com. Ivancea – Tauber Marina (Partidul politic „Șor”)
20. Circumscripția uninominală nr. 20, mun. Strășeni – Filip Pavel (Partidul Democrat din Moldova)
21. Circumscripția uninominală nr. 21, or. Criuleni – Carp Lilian (Blocul electoral „ACUM Platforma DA și PAS”)
22. Circumscripția uninominală nr. 22, or. Ialoveni – Vovc Liviu (Blocul electoral „ACUM Platforma DA și PAS”)
23. Circumscripția uninominală nr. 23, mun. Chișinău – Lipskii Oleg (Partidul politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova”)
24. Circumscripția uninominală nr. 24, mun. Chișinău – Bolea Vasile (Partidul politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova”)
25. Circumscripția uninominală nr. 25, mun. Chișinău – Grigoriu Inga (Blocul electoral „ACUM Platforma DA și PAS”)
26. Circumscripția uninominală nr. 26, mun. Chișinău – Reniță Iurie (Blocul electoral „ACUM Platforma DA și PAS”)
27. Circumscripția uninominală nr. 27, mun. Chișinău – Bolea Vladimir (Blocul electoral „ACUM Platforma DA și PAS”)
28. Circumscripția uninominală nr. 28, mun. Chișinău – Batrîncea Vlad (Partidul politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova”)

HOTĂRÂRE CU PRIVIRE LA CONFIRMAREA REZULTATELOR
ALEGERILOR PARLAMENTARE ȘI LA VALIDAREA MANDATELOR DEPUTAȚILOR ALEȘI

29. Circumscripția uninominală nr. 29, mun. Chișinău – Lebedinschi Adrian (Partidul politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova”)
30. Circumscripția uninominală nr. 30, mun. Chișinău – Perciun Dan (Blocul electoral „ACUM Platforma DA și PAS”)
31. Circumscripția uninominală nr. 31, mun. Chișinău – Novac Grigore (Partidul politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova”)
32. Circumscripția uninominală nr. 32, mun. Chișinău – Popșoi Mihail (Blocul electoral „ACUM Platforma DA și PAS”)
33. Circumscripția uninominală nr. 33, mun. Chișinău – Năstase Andrei (Blocul electoral „ACUM Platforma DA și PAS”)
34. Circumscripția uninominală nr. 34, or. Anenii Noi – Jizdan Alexandru (Partidul Democrat din Moldova)
35. Circumscripția uninominală nr. 35, or. Căușeni – Repeșciuc Grigore (Partidul Democrat din Moldova)
36. Circumscripția uninominală nr. 36, or. Ștefan Vodă – Jolnaci Alexandru (Partidul politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova”)
37. Circumscripția uninominală nr. 37, com. Răzeni – Frunze Petru (Blocul electoral „ACUM Platforma DA și PAS”)
38. Circumscripția uninominală nr. 38, mun. Hâncești – Botnari Alexandru (Partidul Democrat din Moldova)
39. Circumscripția uninominală nr. 39, com. Sărata Galbenă – Buza Ghenadie (Partidul Democrat din Moldova)
40. Circumscripția uninominală nr. 40, or. Cimișlia – Diacov Dumitru (Partidul Democrat din Moldova)
41. Circumscripția uninominală nr. 41, or. Leova – Grețu Efrosinia (Partidul Democrat din Moldova)
42. Circumscripția uninominală nr. 42, or. Cantemir – Bacalu Elena (Partidul Democrat din Moldova)
43. Circumscripția uninominală nr. 43, mun. Cahul – Groza Ion (Candidat independent)
44. Circumscripția uninominală nr. 44, or. Taraclia – Tatarlî Chiril (Partidul politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova”)
45. Circumscripția uninominală nr. 45, mun. Comrat – Suhodolski Alexandr (Partidul politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova”)
46. Circumscripția uninominală nr. 46, or. Ceadâr-Lunga – Gagauz Fiodor (Partidul politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova”)
47. Circumscripția uninominală nr. 47, orașele Camenca, Râbnița, Dubăsari și Grigoriopol – Oleinic Alexandr (Candidat independent)
48. Circumscripția uninominală nr. 48, or. Slobozia, municipiile Tiraspol și Bender – Melnic Viorel (Candidat independent)
49. Circumscripția uninominală nr. 49, la est de Republica Moldova – Para Gheorghii (Partidul politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova”)
50. Circumscripția uninominală nr. 50, la vest de Republica Moldova – Sandu Maia (Blocul electoral „ACUM Platforma DA și PAS”)

HOTĂRÂRE CU PRIVIRE LA CONFIRMAREA REZULTATELOR
ALEGERILOR PARLAMENTARE ȘI LA VALIDAREA MANDATELOR DEPUTAȚILOR ALEȘI

51. Circumscripția uninominală nr. 51, SUA, Canada – Alaiba Dumitru (Blocul electoral „ACUM Platforma DA și PAS”)

6. *Se confirmă* listele candidaților supleanți la funcția de deputat în Parlamentul Republicii Moldova:

1) din partea Partidului politic „Partidul Socialiștilor din Republica Moldova” – 25 de candidați, potrivit anexei nr. 1;

2) din partea Blocului electoral „ACUM Platforma DA și PAS” – 33 de candidați, potrivit anexei nr. 2;

3) din partea Partidului Democrat din Moldova – 37 de candidați, potrivit anexei nr. 3;

4) din partea Partidului politic „Șor” – 44 de candidați, potrivit anexei nr. 4.

7. *Se trimite* prezenta hotărâre Parlamentului Republicii Moldova și Comisiei Electorale Centrale.

8. Prezenta hotărâre este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Mihai POALELUNGI

Chișinău, 9 martie 2019
HCC nr. 4
Dosarul nr. 48e/2019